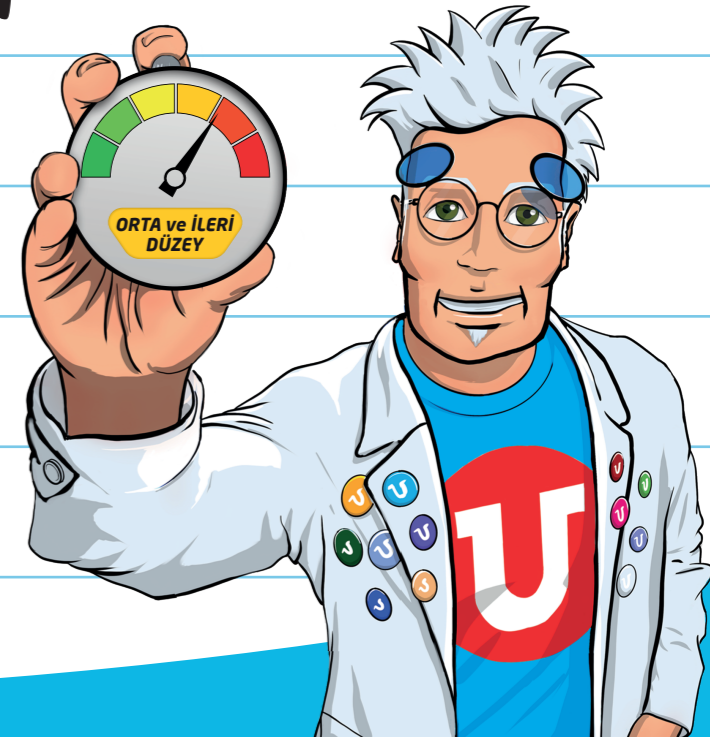

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Tarih Soru Bankası

*Kabileden Devlete – İlk Siyasi
Organizasyon Türleri*

OSMAN SARI

KABİLEDEN DEVLETE - İLK SİYASİ ORGANİZASYON TÜRLERİ

KABİLEDEN DEVLETE

İLK ÇAĞDA DEVLETLEŞME

İSKENDER İMPARATORLUĞU

**İLK DEVLETLERDE ASKERİ, SOSYAL
VE EKONOMİK YAŞAM**

KABİLEDEN DEVLETE

Kabile Nedir ?

- Aynı atadan gelen ve birbirine kan bağıyla bağlı bulunan büyük insan topluluğu

Kabile

Devlet Nedir ?

- Belirli bir toprağı olan, kanunlara göre askeri, ekonomik ve siyasi alanlarda teşkilatlanmış bağımsız yapı

Şehir Devleti

Kabile Nedir ?

→ Aynı atadan gelen ve birbirine kan bağıyla bağlı bulunan büyük insan topluluğu

Devlet Nedir ?

→ Belirli bir toprağı olan, kanunlara göre askeri, ekonomik ve siyasi alanlarda teşkilatlanmış bağımsız yapı

İnsanlık kabile yaşantısından devletleşme sürenine neden ve nasıl geçmiştir?

→ Verimli araziler veya ticaret yolları üzerinde kurulan köylerin zamanla büyüyüp zenginleşmesi ve kalabalık bir nüfusa ulaşmaya başlaması bir yandan köyde toplumsal sorunlara neden olurken diğer yandan dış saldırılara karşı güvenliği sağlama ihtiyacına neden olmuştur. Bu durum devletleşme sürecini başlatmıştır.

İLK ÇAĞDA DEVLETLEŞME

Şehir Devleti

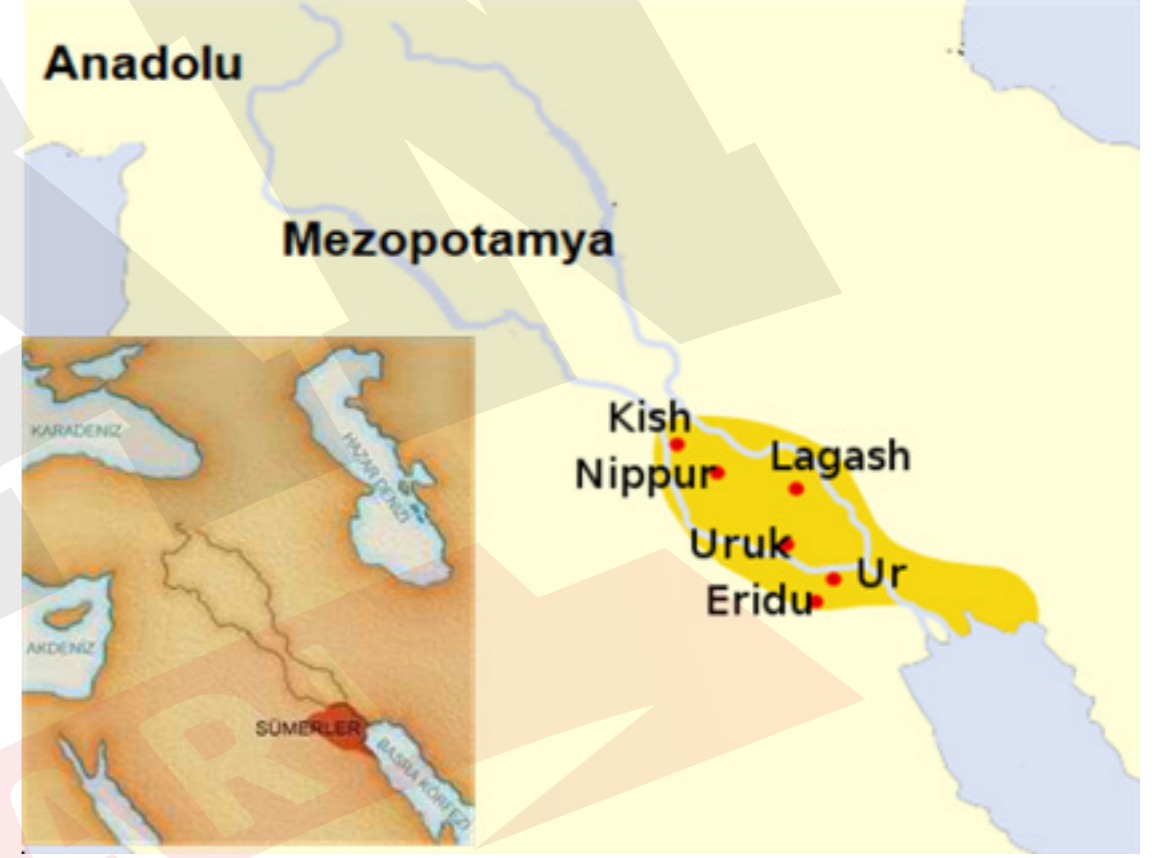
İlk çağ 'ın başlarında, insanlık tarihinin ilk devlet örgütü olarak ortaya çıkan modelidir.

Yunan : Polis

Mısır : Nom

İyon : Site

Tek şehir ve bağlı köylerden oluşmuş; genelde etrafı surlarla çevrilmiştir.

İLK ÇAĞDA DEVLETLEŞME

Şehir Devleti

İlk çağ 'ın başlarında, insanlık tarihinin ilk devlet örgütü olarak ortaya çıkan modelidir.

Yunan : Polis

Mısır : Nom

İyon : Site

Tek şehir ve bağlı köylerden oluşmuş; genelde etrafı surlarla çevrilmiştir.

Coğrafyanın Devletleşmeye Etkisi

Yunanistan

Yunanistan'da dağlık arazinin çok olması merkezi otoriteye dayalı devletler kurulmasının önlemiştir.

Mezopotamya

Orta Asya ve Arabistan'dan Mezopotamya'ya göç eden toplumların askeri güçleri ile yerleşik kültürlerin sentezlenmesi sonucu önce siteler daha sonra güçlü devletler kurulmuştur.

İlk Devletlerde Gücün Meşruiyet (Yasallık-Haklılık) Kaynakları

Monarşi

İktidarın kanyığı devletin kurucusu ve onun soyundan olmaktadır.

Bütün otoritenin belli bir soy ya da aile içinde el değıştirdiği, babadan oğula geçen (Hanedan) yönetim şeklidir.

İlk Devletlerde Gücün Meşruiyet (Yasallık-Haklılık) Kaynakları

Monarşi

İktidarın kanyığı devletin kurucusu ve onun soyundan olmaktır.

Bütün otoritenin belli bir soy ya da aile içinde el değıştirdiği, babadan oğula geçen (Hanedan) yönetim şeklidir.

Monarşinin pekiştirici unsurudur.

Tartışılmaz oterite anlamına gelir. Merkezi otoritenin güçlü olduğu yönetim tarzıdır.

**Firavun/Tanrı
Kral**

Teokrasi

Hükümdar veya devlet otoritesinin dini güçlere dayandırıldığı veya devletle ilgili her işte, (Hukuk, eğitim vs.) dinin etkili olduğu yönetim şeklidir.

Kanıtları Nelerdir?

Sümerlerde

Mısırdaki

Hititlerde

Rahip kral

Tanrı Kral

Kral aynı zamanda baş Rahip

Amaç

Halkın siyasi iktidara bağlılığını güçlendirmek

**Firavun/Tanrı
Kral**

Teokrasi

Hükümdar veya devlet otoritesinin dini güçlere dayandırıldığı veya devletle ilgili her işte, (Hukuk, eğitim vs.) dinin etkili olduğu yönetim şeklidir.

Kanıtları Nelerdir?

Sümerlerde

Rahip kral

Mısırdaki

Tanrı Kral

Hititlerde

Kral aynı zamanda baş Rahip

Amaç

Halkın siyasi iktidara bağlılığını güçlendirmek

Din İnancı Zayıf Olursa Ne Olur?

- Dini duyguları güçlü olan Mısır, Sümer, Fenike gibi medeniyetlerde din adamları güçlenmiş ve teokrasi egemen olmuşlardır.
- Yunan, İyon gibi dini duyguların zayıf olduğu toplumlarda din adamları etkin olamamış ve teokrasi kurulamamıştır.

Oligarşi (Sınıf-Zümre Egemenliği)

İlk Çağ'da İyon ve Yunan şehir devletlerinde ortaya çıkan bir yönetim şeklidir. Şehirde otorite tek bir kişiye değil bir gruba (memur-asker vs) aittir.

Aristokratik Demokrasi (Aristokrasi)

Yunan şehir devletlerinde ortaya çıkan ve demokrasiye giden yolu açan yönetim şeklidir. Devlet, soylulardan oluşan bir meclis tarafından yönetilir.

Aristokratik Demokrasi (Aristokrasi)

Atina şehir devletinde ortaya çıkan ve halk iradesine dayalı bir yönetim şeklidir.

İskender İmparatorluğu

- Makedonyalı Kralı İskender, MÖ. 334 yılında Doğu (Asya) seferine çıkmıştır.
- Anadolu, İran, Mezopotamya ve Mısır ele geçirilerek Perslere son verilmiştir.

Helenizm

- Doğu ve batı kültürünün kaynaşması

İskender İmparatorluğu

- Makedonyalı Kralı İskender, MÖ. 334 yılında Doğu (Asya) seferine çıkmıştır.
- Anadolu, İran, Mezopotamya ve Mısır ele geçirilerek Perslere son verilmiştir.

Helenizm

- Doğu ve batı kültürünün kaynaşması

Önemli kültür merkezleri

Bergama

Asklepion

Parşömen

Kütüphane

İskenderiye

Kütüphane

İLK Devletlerde Askeri, Sosyal ve Ekonomik Yaşam

Mezopotamya

	Sosyal Yapı	Ekonomik Yapı	Askeri Yapı
Sümer	Toplum	Ekonomik hayatın temeli tarımdı.	Sümer : Düzenli ordu yok
Akad	Soylular, Din adamları	Sümerlerde depo amaçlı zigguratlar (yazının icadı)	Akadlar : İlk düzenli ordu
Asur	Köleler	Asurlar Ker- van ticareti ile Mezopotam- ya kültürünü Anadolu'ya ta- şımıştır.	Babil : Düzen- li ordu- dan ge- len mutlak güç
Elam	şeklinde sınıflara ayrılmıştır.		
Babil			

Anadolu

	Nerede?	Ekonomi?	Kültürel Özellik?
Hitit	İç Anadolu	Tarım - Hayvancılık	Akeri amaçlı at yetiştiriciliği
Urartu	Doğu Anadolu	Hayvancılık - Madencilik	Sulama kanalı Kaya mimarisi
Lidya	Batı Anadolu	Madencilik ve Ticaret	Kral yolu Maaşlı ordu
Frig	Sakarya Irmağı	Tarım - Hayvancılık	İlk Fabl Tapates
İyon	Batı Anadolu		Özgür düşünce Donanma

Örnek:

İlk Çağ uygarlıkları arasında din adamlarının en fazla nüfuza sahip olduğu bölge Mısır'dır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Mısır'da rahiplerin aynı zamanda tanrı kabul edilen kralın yardımcıları olması
- B) Anadolu'da ahiret inancının olmaması
- C) Mısır dini inancının diğer medeniyetlere göre daha sistemli olması
- D) Anadolu'da, Mısır'dan daha geç din inancının oluşması
- E) Rahiplerin yalnızca Mısır'da dini ritüelleri yönetmesi

Örnek:

İlk Çağ Yunan şehir devletlerinde;

- I. aristokrasi,
- II. demokrasi,
- III. teokrasi

yönetim anlayışlarından hangileri görülmüştür?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

Örnek:

Hititlerdeki;

- kralın aynı zamanda başkomutan, başyargıç ve başrahip olması,
- kralın yanında devlet işlerini yürüten kalabalık bir memurlar sınıfının bulunması,
- asillerden oluşan bir danışma meclisinin yönetimde etkili olması

durumları aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaz?

- A) Teokratik bir anlayışın egemen olduğunu
- B) Demokratik anlayışla benzer uygulamalara yer verildiğini
- C) Mutlak gücü elinde bulunduran kralın tek başına karar almadığını
- D) Anayasalı bir yönetim anlayışının benimsendiğini
- E) Soyluların yönetimde yer aldığı

Örnek:

Makedonya Kralı Büyük İskender'in fetihleri sonunda Hindistan'a kadar yayılan Yunan uygarlığının Doğu uygarlıkları ile karışmasından dolayı oluşan yeni uygarlığa Helenizm denilmiştir.

Bu bilgi doğrultusunda Helenizm ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Feodaliteye dayalı bir sistem olarak ortaya çıkmıştır.
- B) Sentez bir uygarlıktır.
- C) Yunanlılara özgüdür.
- D) Kalıcı bir imparatorluk kurulmasını sağlamıştır.
- E) Hint kültürünün gerilemesine neden olmuştur.

